

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420200971
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4420200971.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: U. K., nar. XX.XX.XXXX, a S. P. K., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny B. Z., deti rodičov: matky T. S. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXXX/XX, B. Z., zastúpenej JUDr. Tiborom Elzerom, advokátom so sídlom Hlavné nám. 7, Nové Zámky, a otca T. G. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. D.. XXX/XX, W., o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletými deťmi a o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/82/2020-641 zo dňa 11.08.2022 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III., IV., V., VI., p
o t v r d z u j e .

II. Vo výroku II. o zročnom výživnom pre maloletého U. K., nar. XX.XX.XXXX, odvolací súd tento rozsudok m e n í tak, že zročné výživné vo výške 821 eur za obdobie od 15.12.2020 do 31.08.2022 súd povoľuje otcovi splácať v splátkach po 30 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. U. sumou 150 eur mesačne od 15.12.2020 vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, čím zmenil rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 5CoP/34/2018-410 zo dňa 26.09.2018. Zročné výživné za obdobie od 15.12.2020 do 31.08.2022 vo výške 772 eur súd povolil otcovi splácať v splátkach po 30 eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Súd uložil otcovi prispievať na výživu mal. S. P. sumou 130 eur mesačne od 15.12.2020, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, čím zmenil rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 5CoP/34/2018-410 zo dňa 26.09.2018. Zročné výživné za obdobie od 15.12.2020 do 31.08.2022 vo výške 821 eur povolil otcovi splácať v splátkach po 30 eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Súd upravil styk otca s maloletými deťmi každý páry týždeň od piatka od 16.00 hod. do nedele do 15.00 hod., počas vianočných prázdnin každý nepáry kalendárny rok od 26.12. od 09.00 hod. do 31.12. do 18.00 hod., počas párneho kalendárneho roka od 01.01. od 12.00 hod. do 06.01. do 15.00 hod., počas jarných prázdnin každý kalendárny rok od pondelka od 09.00 hod. do stredy do 12.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý nepáry kalendárny rok od štvrtka od 09.00 hod. do soboty do 18.00 hod., každý páry kalendárny rok od nedele 09.00 hod.

do utorka do 15.00 hod., počas letných prázdnin každý rok v mesiaci júl od 05.07. od 09.00 hod. do 14.07. do 18.00 hod. a v mesiaci august od 05.08. od 09.00 hod. do 14.08. do 18.00 hod. tak, že si otec detí prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku detí odovzdá matke v mieste bydliska matky, čím zmenil rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 5CoP/34/2018-410 zo dňa 26.09.2018. Matke uložil povinnosť maloleté deti na styk riadne pripraviť a otcovi odovzdať a súčasne písomne, prípadne emailom podávať otcovi správy o náhlom zhoršení zdravotného stavu maloletých detí. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5 a ustanovenia § 25 ods. 1, 2, § 26, § 28 ods. 1 písm. a), § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej ako „Zákon o rodine“).

2. V odôvodnení súd uviedol, že navrhovateľ - otec maloletých detí sa návrhom doručeným súdu dňa 28.02.2020 domáhal zmeny úpravy styku s maloletými deťmi. Návrh odôvodňoval tým, že je to aj prosba maloletých detí. V roku 2018 mu bol umožnený styk len veľmi málo s odôvodnením, že ešte nie je právoplatné rozhodnutie súdu, voči ktorému podala odvolanie matka, a kvôli chorobe detí. V letných mesiacoch v roku 2018 a počas vianočných sviatkov sa s deťmi vôbec nestretol. V roku 2019 sa styk s maloletými deťmi zlepšil a od jesene 2019 sa dohodol s matkou, že styk nebude nepárne utorky od 15.00 hod. do 18.00 hod., pretože maloletý syn začal chodiť do školy a potrebuje sa učiť. Matka mu umožňovala sporadicky styk párnym kalendárnym týždňom od piatku od 16.00 hod. do soboty do 18.00 hod. Matka sa s deťmi presťahovala do B. Z.. Keďže je L. a otcom, chce sa v čo najväčšej miere podieľať na výchove detí a formovaní ich osobnosti.

3. Matka s rozšírením styku nesúhlasila, poukazovala na to, že maloleté deti sa nechcú s otcom stretávať, že otec im nevytvára vhodné podmienky, nerešpektuje ich názory. Matka presne rozpísala priebeh styku a návštev otca a zároveň doručila súdu návrh na zvýšenie výživného, v zmysle ktorého sa domáhala zvýšenia výživného o 30 eur na každé dieťa, pretože od augusta 2020 je nezamestnaná a od 19.10. nemá žiadny príjem. Uviedla, že by bolo vhodné, aby deti navštevovali záujmové krúžky, dcéra tanec, anglický jazyk, čo mesačne stojí asi 20 eur a poplatok v ZUŠ 74 eur. Syn by chcel chodiť na výtvarnú, poplatok v ZUŠ je 45 eur a jednorazový poplatok 15 eur. Výdavky na syna v súvislosti so školou predstavujú okolo 15 eur a na dcéru 26 eur. Okrem toho je potrebné zabezpečiť stravu, ošatenie, hygienické potreby, hračky, knihy a pracie prostriedky. Poistenie na syna platí vo výške 23,36 eura, na dcéru 24,35 eura. Podaním zo dňa 14.10.2021 doručila matka súdu návrh na zvýšenie výživného, úhradu polovice mimoriadnych výdavkov do školy, a zaplatenie dlhu otca matke. Uvedeným návrhom sa matka domáhala zvýšenia výživného na maloletého U. na sumu 160 eur a na maloletú P. na sumu 140 eur. Opätovne žiadala, aby jej otec uhradil dlh vo výške 837,50 eura, pochádzajúci z roku 2011. Podaním zo dňa 08.07.2022 doručila matka súdu návrh na ďalšie zvýšenie výživného na sumu 250 eur na maloletého U. a na sumu 200 eur na maloletú P., pretože od 01.07.2021 nemá žiadny príjem. Žije len z rodinných prídavkov a výživného. Súdu predložila aj podrobný rozpis návštev otca od 08.12.2020 do júla 2022.

4. Otec na rozšírenom styku trval, pretože sa zmenili okolnosti od posledného rozhodovania odvolacieho súdu o styku. Uviedol, že styk sa realizuje v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia.

5. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že situácia sa výrazne zmenila v časti styku otca s maloletými deťmi. Konštatoval, že vzťahy medzi rodičmi sú hlboko, vážne a trvalo narušené. Návrh matky na úpravu styku otca s maloletými deťmi považoval za absurdný. Uviedol, že matka navrhla upraviť styk len na jeden deň každý druhý týždeň v sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod. počas vianočných prázdnin len od 27.12. od 09.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. napriek tomu, že od posledného rozhodnutia súdu sú maloleté deti staršie a už rozhodnutím Krajského súdu v Nitre bol styk upravený počas vianočných sviatkov každý nepárny rok od 26.12. od 09.00 hod. do 01.01. do 18.00 hod. Rovnako i počas jarých prázdnin navrhla upraviť styk od pondelka od 09.00 hod. do utorka do 18.00 hod., aj keď doteraz bol styk upravený od pondelka od 09.00 hod. do stredy do 18.00 hod. Za absolútne neprijateľný a nepochopiteľný považoval i návrh matky týkajúci sa stretávania otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin, ktorý navrhovala realizovať v júli od 04.07 od 09.00 hod. do 06.07. do 18.00 hod. a v auguste od 21.8. od 09.00 hod. do 23.08. do 18.00 hod., hoci doteraz bol upravený vo väčšom rozsahu, a to od 04.07. od 09.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 04.08. od 09.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod. Matka i napriek vykonanému znaleckému dokazovaniu trvala na zmene styku v zmysle jej návrhu s odôvodnením, že tak to maloleté

deti chcú. Súd uviedol, že matka nijakým spôsobom neuniesla dôkazné bremeno a neodôvodnila svoj posledný návrh ohľadne úpravy styku. Súd bol toho názoru, že rozsah styku otca s maloletými deťmi by mal byť určený tak, aby otec mohol v rámci styku realizovať svoje rodičovské práva a povinnosti. V rozsudku bližšie zdôvodnil úpravu styku v týždni a počas školských prázdnin, pričom zdôraznil najlepší záujem maloletých detí.

6. Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti súd uviedol, že od posledného rozhodovania nastala zmena pomerov na strane maloletých detí, ktorým sa zvýšili výdavky. Na základe týchto skutočností súd konštatoval, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný. V čase rozhodovania súdu mal súd preukázané, že matka maloletých detí je nezamestnaná, vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 01.08.2020. Bol toho názoru, že matke nič nebránilo v tom, aby sa zamestnala i v inej profesii tak, aby bola schopná si plniť i vyživovaciu povinnosť voči deťom, ktoré už v čase rozhodovania súdu chodili do základnej školy. Navyše matka naďalej vlastní nehnuteľnosť v W., ktorú neprenajíma, z čoho by mohla mať príjem. Matka vyčíslila svoje mesačné výdavky na sumu 317,97 eura. Uvedené výdavky pozostávajú z úhrad nájomného za byt v W. vo výške 107,62 eura a elektriny vo výške 8 eur. Uhrádza aj alikvotnú časť nákladov na bývanie v rodinnom dome jej rodičov, ktoré pozostávajú zo zálohových platieb na elektrinu 75 eur, plyn 153 eur, voda 20 eur, satelit 20 eur, internet 9,50 eura, poplatok za komunálny odpad 27,99 eura. Matka prispieva rodičom na zálohové platby na bývanie za tri osoby s tým, že celkové náklady na bývanie predstavujú sumu 268 eur. Výdavky vo výške 115 eur, týkajúce sa bytu v W., považoval súd za úplne nadbytočné. Príjem matky od ukončenia pracovného pomeru na dobu určitú, pozostával z podpory v nezamestnanosti, spolu vo výške 1.053 eur za 2 mesiace august a september 2020, a z nemocenských dávok vo výške 328,10 eura za október 2020. Matka zároveň poberala SOS pomoc vo výške 300 eur mesačne v období od 11/2020 do 01/2021 a v mesiaci 06/2021. Nemožno sa stotožniť s tvrdením matky, že od 01.08.2020 žiadny iný príjem nemá, ak bola schopná uhrádzať vyčíslené výdavky vo vzťahu k jej osobe vo výške 317,97 eura, a tiež výdavky na maloleté deti, čo spolu predstavovalo sumu 938,78 eura, ak jej príjem pozostával len zo sumy výživného v sume 250 eur a rodinných prídavkov.

7. V čase ostatného rozhodovania maloleté deti navštevovali materskú školu. Je nepochybné, že výdavky na deti sa v súvislosti s návštevou školy zvýšili. Celkové poplatky a jednorazové výdavky u U. predstavovali v priemere 21 eur mesačne, a celkové výdavky maloletej P. v priemere 15 eur mesačne. Výdavky na stravu predstavujú v priemere 25 eur mesačne. Ďalšie výdavky v prípade mal. U. sú vo výške 150 eur na stravu, 55 eur na ošatenie a obuv, 54 eur na alikvotnú časť nákladov na bývanie, 23 eur na poistenie, 17 eur na hygienické potreby, 8 eur na lieky a vitamíny, t. j. spolu 328 eur. Výdavky na mal. P. predstavujú náklady za skladovanie pupočníkovej krvi v sume 5,25 eura, stravu 130 eur, ošatenie a obuv 45 eur, poistenie 24 eur, alikvotnú časť nákladov na bývanie 54 eur, hygienické potreby 17 eur, lieky a vitamíny 8 eur, t. j. spolu 283 eur.

8. Otec mal v čase rozhodovania súdu v roku 2020 priemerný mesačný príjem vo výške 1.096 eur, v roku 2021 vo výške 1.107 eur, v roku 2022 vo výške 1.060 eur. V čase posledného rozhodovania súdu predstavoval priemerný mesačný príjem otca v roku 2017 sumu 877,51 eura a otec si privyrábal aj rozhodovaním K. Z.. Jeho mesačný príjem tak predstavoval sumu 1.058,84 eura. Z uvedeného vyplýva, že príjem otca vzrástol od posledného rozhodovania súdu len minimálne, avšak je nepochybné, že prestal vykonávať rozhodovaciu činnosť K. Z., a o túto sumu vo výške 182 eur sa jeho príjem znížil. Otcovi ubudla vyživovacia povinnosť voči plnoletému K. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorú si plnil dobrovoľne vo výške 100 eur. Otec vlastní aj naďalej rovnaké motorové vozidlo, X-izbový byt v W. a zároveň počas konania predal X-izbový byt v V. a kúpil si X-izbový byt v W.. Aj naďalej prispieva sumou 100 eur na výživu plnoletého X. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý študuje. Nevyhnutné výdavky otca pozostávajú z nákladov na bývanie v sume 176 eur, elektrinu 13 eur, TV a internet 20 eur, telefón 15 eur, splátky úveru 86,11 eura, výdavky na lieky 58 eur. Okrem toho má otec bežné výdavky na stravu, ošatenie a hygienické potreby.

9. Súd zvýšil výživné o 40 eur na každé maloleté dieťa, pričom zohľadnil i vyživovaciu povinnosť otca voči plnoletému X., ktorú si otec dobrovoľne plní vo výške 100 eur a rovnako zohľadnil prípadné zvýšenie o 20 eur s tým, že plnoletá osoba si je schopná i brigádnicke privyrobit'. Súd zohľadnil zvýšené výdavky maloletých detí, avšak vzhľadom na minimálne zvýšený príjem otca mal za to, že je potrebné, aby sa z určeného výživného uhradili aspoň bežné potreby maloletých detí.

10. Vzhľadom na zistené skutočnosti ohľadom neschopnosti rodičov riadne komunikovať, súd nariadil matke informačnú povinnosť, aby nedochádzalo zbytočne k nepredvídateľným udalostiam.

11. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka navrhujúc napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd zaviazá otca na platenie výživného na maloletého U. vo výške 250 eur mesačne a na maloletú P. vo výške 200 eur mesačne, a to k rukám matky vždy do 15-teho dňa toho, ktorého mesiaca vopred. Pri zročnom výživnom za obdobie od 15.12.2020 do 31.08.2022 žiadala zaviazat' otca zaplatiť dlh na zročnom výživnom na maloletého U. vo výške 821 eur a na maloletú P. vo výške 821 eur, a to v dvoch splátkach. Styk navrhla upraviť tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi: každú párnú sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. toho istého dňa, počas vianočných prázdnin od 26.12. od 9.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý kalendárny rok od pondelka od 9.00 hod. do utorka do 18.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý párný kalendárny rok od pondelka od 9.00 hod. do 18.00 hod. a počas letných prázdnin každý kalendárny rok v mesiaci júl od 04.07. 9.00 hod. do 06.07. do 18.00 hod. a od 21.08. od 9.00 hod. do 23.08. do 18.00 hod. Podané odvolanie odôvodnila s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uviedla, že je nezamestnaná a evidovaná na ÚPSVR. Od 01.07.2021 nemá žiadny príjem, hoci je ochotná pracovať. Poslala viac ako 40 žiadostí o prácu. Má ukončené P. vzdelanie v odbore X. a S., 22 ročnú prax ako L. - D. R. a U. L.W.. Nie je pravdou, že by nevyvinula dostatočnú snahu o zamestnanie sa a zabezpečenie si finančných prostriedkov. Pokúšala sa o prácu aj mimo odboru, avšak potrebuje prácu od 8.00 hod. do 16.00 hod. kvôli deťom. S deťmi žije len z výživného vo výške 200 eur a prídavkov na deti vo výške 51,76 eura. Mala za to, že nie starí rodičia sa majú podieľať na výžive detí, ale otec. Zdôraznila, že otec od 01.07.2019 neplatí výživné na staršieho syna K.. Poukázala na mieru inflácie v máji 2022 o 12,6 %. Maloleté deti potrebujú každý rok nové ošatenie a novú obuv. Majú záujmy aj mimo školy, a to ZUŠ, kurz plávania, knižnicu, kino, divadlo, letný detský tábor, školské výlety. Príjem otca sa zvýšil od roku 2019 už viackrát a od posledného rozhodnutia súdu uplynuli takmer 4 roky. Vyčíslila výdavky na deti za posledný rok, a to vo výške 384,36 eura mesačne na maloletého U. a 346,13 eura mesačne na maloletú P.. Tiež vyčíslila svoje výdavky vo výške 317,98 eura mesačne a celkovú sumu výdavkov na 3 osoby vo výške 939 eur mesačne. Nesúhlasila s tým, že jej súd vytkol, že neprenajíma byt v W.; otcovi, ktorý je vlastníkom dvoch bytov, nevytkol, aby jeden z nich predal alebo dal do nájmu, aby mohol platiť vyššie výživné. Namietala výšku zročného výživného, ktorá pri maloleťom U. mala správne predstavovať sumu 821 eur, pretože otec v mesiacoch október a november 2021 nezaplatil na výživnom žiadnu sumu navyše, ale uhradil len zročné výživné v sume 49 eur. Nesúhlasila ani s úpravou styku. V roku 2017 otec neprišiel na styk 16-krát, v roku 2018 38-krát, v roku 2019 4-krát, v roku 2020 2-krát, v roku 2021 2-krát a v roku 2022 4-krát. Neprišiel ani na sväté prijímanie maloletého syna. Maloleté deti s ním nechcú tráviť viac dní. Súd nevezal do úvahy pri rozhodovaní o styku a výživnom ani názor kolízneho opatrovníka. Taktiež namietala, že rozsudok neobsahuje uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia sp. zn. 16Em/1/2021, ani jej vyjadrenie k návrhu otca na výkon rozhodnutia v tomto konaní, ani odvolanie proti tomuto uzneseniu a neobsahuje ani uznesenie odvolacieho súdu, ktorý o odvolaní rozhodoval sp. zn. 25CoE/29/2022. Poukázala na sporenie maloletých detí v sume 5.140 eur a požadovala, aby súd zaviazal otca zaplatiť túto sumu na sporiaci účet a zakázal mu vyberať peniaze z ich účtu. Tiež žiadala, aby súd zaviazal otca zaplatiť jej náklady v sume 837,50 eura, ktoré vznikli počas ich spolužitia v byte, a pôžičku v sume 150 eur.

12. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že súd nezohľadnil všetky predložené dôkazy a zohľadnil len tie, ktoré boli v prospech otca. Zvýšenie výživného o 40 eur mesačne nezohľadňuje zvýšené výdavky maloletých detí, infláciu, enormne zdraženie esenciálnych potrieb ako sú strava, hygiena, ošatenie. Ona má záujem pracovať, avšak v súčasnosti je jej jediným príjmom výživné a rodinné prídavky, pričom s úhradou nákladov jej pomáhajú rodičia. Zopakovala, že pri výpočte zročného výživného na maloletého U. došlo k chybe, pretože suma 48,86 eura nie je preplatkom, ale poslednou splátkou pôvodne zročného výživného z roku 2018. Odvolací návrh sa zhodoval s odvolacím návrhom uvedeným v odvolaní matky.

13. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že sa naďalej plne pridržiava svojich doterajších písomných a ústnych vyjadrení a poukázal na svoje záverečné vyjadrenie v rámci súdneho pojednávania zo dňa 18.07.2022.

14. K odvolaniu matky doručil súdu vyjadrenie otec maloletých detí, ktorý uviedol, že s podaným odvolaním nesúhlasí a voči rozsudku sa neodvolal, lebo chce mať pokoj. Výživné na všetky jeho maloleté deti činí 380 eur, čo predstavuje 34 % z jeho priemerného čistého mesačného príjmu. Opätovne vyčíslil svoje príjmy a výdavky a požadoval ponechanie výživného v sume 110 eur na maloletého U. a 90 eur na maloletú P.. Uviedol, že inflácia sa vzťahuje aj na neho. V jeho byte býva jeho syn, preto ho nemôže

prenajať. Matka už vyše dvoch rokov nikde nepracuje, 6 rokov má v W. prázdny byt a vie si platiť aj advokáta. Uviedol, že zročné výživné za minulé obdobie bolo načas v plnej miere uhradené. Nesúhlasil s výškou splátok zročného výživného, ktoré sú vysoké. S rozhodnutím súdu o úprave styku sa stotožnil, avšak žiadal ukončenie styku počas víkendov v nedeľu o 12.00 hod, pretože matka sa sťažovala, že maloleté deti nemajú čas na domáce úlohy. Tiež žiadal zmeniť styk počas vianočných prázdnin na každý páry kalendárny rok od 26.12. od 9.00 hod do 31.01. do 18.00 hod, počas párneho kalendárneho roka od 01.01. od 12.00 hod do 06.01. do 15.00 hod, pretože počas najbližších vianočných prázdnin by nebol zabezpečený styk s maloletými deťmi.

15. Kolízny opatrovník k vyjadreniu otca uviedol, že sa naďalej pridržiava svojho písomného vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 19.09.2022.

16. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1 CSP) a po prejednaní veci neviazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku II. zmeniť podľa § 388 CSP a vo výroku I., III., IV., V., VI. potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. V potvrdzujúcej časti súd zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s potvrdzovanými výrokmi rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s ich odôvodnením, pretože súd urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil v súlade s ním citovanými ustanoveniami Zákona o rodine. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne zaoberal opodstatnenosťou návrhu otca na zmenu úpravy styku a rovnako aj opodstatnenosťou návrhu matky na zvýšenie výživného z hľadiska príslušných ustanovení Zákona o rodine a zistený skutkový stav správne posúdil po právnej stránke. Odvolací súd sa preto obmedzuje len na konštatovanie správnosti napadnutého rozsudku, a na dôvažok dodáva nasledovné:

17. Z obsahu spisu vyplýva, že otec sa podaným návrhom dňa 28.02.2020 domáhal zmeny úpravy styku s maloletými deťmi. Podaním zo dňa 20.10.2020 doručil otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku s deťmi vedený pod sp. zn. 8P/184/2020. Okresný súd Nové Zámky uznesením č. k. 7P/82/2020-68 zo dňa 20.11.2020 rozhodol tak, že spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp. zn. 7P/82/2020 a sp. zn. 8P/184/2020, ktoré ďalej viedol pod jednou sp. zn. 7P/82/2020 a súčasne nariadil neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého je otec oprávnený sa stýkať s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň v roku od piatka od 16.00 hod. do soboty do 18.00 hod., takýmto spôsobom i počas vianočných sviatkov roku 2020 tak, že si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku deti odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť a otcovi odovzdať. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia konania vo veci samej vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 7P/82/2020 o návrhu otca na zmenu styku s maloletými deťmi. Podaním zo dňa 22.01.2021 doručila matka návrh na zrušenie neodkladného opatrenia č. k. 7P/82/2020-68 zo dňa 20.11.2020. Uznesením č. k. 7P/82/2020-202 zo dňa 12.02.2021 súd tento návrh matky zamietol. Matka počas priebehu konania doručila súdu niekoľko návrhov na zvýšenie výživného. Najprv sa domáhala zvýšenia výživného o 30 eur na každé dieťa, potom zvýšenia na sumu 160 eur na maloletého U. a na maloletú P. na sumu 140 eur, a naposledy zvýšenia na sumu 250 eur na maloletého U. a na sumu 200 eur na maloletú P. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 7P/82/2020-641 zo dňa 11.08.2022 tak, ako je uvedené v bode 1. tohto rozhodnutia. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka, namietajúc zmenenú úpravu styku otca s maloletými deťmi, nedostatočné zvýšenie vyživovacej povinnosti otca a výpočet zročného výživného.

18. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k maloletemu dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby, ale aj potreby duševné. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po prejednaní veci dospel k záveru, že odôvodnené potreby maloletých detí sa neustále zvyšujú vzhľadom na ich fyzický i duševný vývoj a výživné v doteraz určenej výške 110 eur mesačne na maloletého U. a 90 eur mesačne na maloletú

P. spolu s vyživovacou povinnosťou matky už nepokrývajú všetky výdavky na výživu maloletých detí v širšom slova zmysle. Pomery na strane maloletých detí sa zmenili a už len na základe tejto skutočnosti bol daný dôvod na zvýšenie výživného. Je zrejme, že od poslednej úpravy výživného v roku 2018 nastala zmena pomerov na strane maloletých detí, s ktorými sa matka presťahovala do B. Z., maloleté deti obe navštevujú základnú školu, venujú sa mimoškolským aktivitám, zvýšili sa výdavky na oblečenie, obuv a stravu.

19. Súd prvej inštancie pri určení zvýšenia výživného správne prihliadol na majetkové pomery, resp. finančné pomery oboch rodičov, i na výdavky maloletých detí vyčíslené matkou v tomto konaní, a dospel k záveru, že zvýšenie výživného na sumu 150 eur mesačne na maloletého U. a 130 eur mesačne na maloletú P. je primerané a postačuje uspokojovaniu životných potrieb maloletých detí. Je zrejme, že na strane otca, ktorý nesúhlasil so zvýšením jeho vyživovacej povinnosti, sú dané možnosti a schopnosti na to, aby plnil zvýšenú vyživovaciu povinnosť na svoje maloleté deti, ide o jeho prioritnú povinnosť. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie dostatočným spôsobom preskúmal majetkové pomery rodičov maloletých detí a správne dospel k záveru, že zo strany otca sú dané reálne možnosti na hradenie zvýšenej vyživovacej povinnosti na obe maloleté deti, ktorá má prednosť pred jeho ostatnými výdavkami. Príjem otca z výkonu práce je vo výške 1.096 eur v priemere mesačne za rok 2020, za rok 2021 v priemere mesačne vo výške 1.107 eur a za rok 2022 vo výške 1.060 eur. Z uvedeného vyplýva, že jeho príjem vzrástol len minimálne od posledného rozhodovania súdu. Otcovi však ubudla vyživovacia povinnosť voči plnoletému synovi K. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorú si plnil dobrovoľne vo výške 100 eur. Otec vlastní naďalej rovnaké motorové vozidlo, X-izbový byt v W. a zároveň počas konania predal X-izbový byt v V. a kúpil si X-izbový byt v W.. Aj naďalej prispieva sumou 100 eur na výživu plnoletého syna X. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý študuje na Z. D. v X.. Nevyhnutné výdavky otca pozostávajú z nákladov na bývanie 176 eur, elektrina 13 eur, TV a internet 20 eur, telefón 15 eur, splátka úveru 86,11 eura, výdavky na lieky 58 eur. Okrem toho sú to bežné výdavky na stravu, ošatenie a hygienické potreby. Uvedené príjmy a výdavky otca teda jednoznačne naznačujú, že je v možnostiach otca uhrádzať výživné v sume 150 eur mesačne na maloletého U. a 130 eur mesačne na maloletú P.. Odvolací súd zdôrazňuje, že tvrdenia otca o nedostatku finančných prostriedkov na hradenie zvýšeného výživného nie sú opodstatnené, predovšetkým vzhľadom na skutočnosť, že mu ubudla jedna vyživovacia povinnosť vo výške 100 eur, ktorú predtým hradil, pričom v predmetnom konaní došlo k zvýšeniu vyživovacej povinnosti na maloleté deti spoločne o sumu 80 eur, a teda nemôže byť pochýb o danosti možnosti otca hradiť zvýšené výživné na obe maloleté deti. Odvolací súd tiež považuje za podstatné zdôrazniť, že otec je vlastníkom X-izbového a X-izbového bytu v W., pričom v X-izbovom byte býva jeho plnoletý syn K.. Vzhľadom na to, že ten je v súčasnosti už schopný sa sám živiť, a teda má zabezpečený vlastný príjem, je schopný uhrádzať aj náklady spojené s užívaním otcovho bytu, preto odvolací súd na výdavky otca týkajúce sa jednoizbového bytu v W., ktorými sú režijné náklady, elektrina, internet a TV, neprihliadal. Samozrejme otec môže aj tomuto synovi finančne pomôcť, no tieto výdavky nemajú prednosť pred jeho vyživovacou povinnosťou voči maloletým deťom, ktoré ešte nie sú schopné sa samy živiť a svojou výživou sú na otca odkázané.

20. Rovnako súd dostatočne preskúmal príjmy a odôvodnené výdavky matky. Všetky uvedené výdavky súd detailne vyčíslil a konkretizoval v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom odvolací súd nepovažuje za potrebné ich opätovne uvádzať. Odvolací súd sa plne stotožnil s tvrdením súdu o možnosti matky prenajať X-izbový byt v W., aby si zabezpečila aspoň nejaké finančné príjmy, predovšetkým v prípade, keď je matka nezamestnanou už dlhšie obdobie. Odvolaciemu súdu sa javí konanie matky ohľadne bytu ako účelové, pretože matka žije so svojimi rodičmi v B. Z., a pritom je vlastníčkou X-izbového bytu v W., ktorý necháva prázdny, hoci má možnosť získania finančných prostriedkov z jeho nájmu, ktoré by mohli slúžiť na hradenie výdavkov spojených aj s výživou jej maloletých detí. Matka sama uvádzala, že v súčasnosti žije len z prostriedkov výživného na maloleté deti, rodinných prídavkov a finančne jej pomáhajú jej rodičia. Z uvedeného tvrdenia je zrejme, že matka si voči deťom plní svoju vyživovaciu povinnosť len v časti jej osobnej starostlivosti, ale z finančného hľadiska sa na ich výžive nepodieľa. V takejto situácii by malo byť prioritou matky zamestnať sa. Pokiaľ to nie je možné v odbore, v ktorom má dlhoročné skúsenosti, tak aj v akomkoľvek inom odbore, aby bola schopná rovnako ako otec plniť si svoju vyživovaciu povinnosť aj prostredníctvom finančných prostriedkov, nie len osobnou starostlivosťou o maloleté deti. Nemožno totiž nechať výlučne len na otcovi, aby uhradil všetky potreby detí a matka by im zabezpečovala len osobnú starostlivosť. Matka v podanom odvolaní zdôrazňovala, že nie starí rodičia sa majú podieľať na výžive maloletých detí, ale otec. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že aj matka sa má finančne podieľať na vyživovacej povinnosti a nie ju prenášať

na svojich rodičov. Rovnako je vylúčené, aby otcom hradené výživné na deti slúžilo na úhradu matkiných výdavkov, keď ako sama uvádzala, jej jediným zdrojom príjmu je výživné a prídavky na deti. Matka si sama uvedomuje zvyšujúce sa náklady a potreby detí, na ktorých uspokojovaní sa má podieľať okrem otca aj ona. Preto by sledujúc najlepší záujem maloletých detí malo jej konanie smerovať k zabezpečeniu pravidelného mesačného príjmu, z ktorého by potreby maloletých detí mohla uspokojovať.

21. Čo sa týka odôvodnených potrieb maloletých detí, odvolací súd má za to, že zvýšené výživné v zmysle napadnutého rozhodnutia postačí na úhradu životných potrieb detí, ktoré pred súdom prvej inštancie matka vyčíslila. Pokiaľ sa otec bude podieľať na hradení vyživovacej povinnosti na mal. U. sumou 150 eur a na mal. P. sumou 130 eur a rovnakou sumou prispeje na svoje maloleté deti i matka, vyčíslené odôvodnené potreby maloletých detí budú uspokojené dostatočne. Navyše matka pred súdom nevyčíslila potreby maloletých detí v takej výške, aby bolo opodstatnené priznať výživné na maloletého U. vo výške 250 eur mesačne a na maloletú P. vo výške 200 eur mesačne.

22. V otázke zročného výživného matka uviedla, že suma 49 eur, presnejšie 48,86 eura, ktorú otec uhradil v mesiaci október a november 2021, tvorila dlžné výživné za obdobie od 06.02.2017 do 30.11.2018, a teda výška zročného výživného na maloletého U. má správne byť v sume 821 eur a nie v sume 772 eur. S uvedenou námietkou sa odvolací súd stotožnil, pretože po preskúmaní výpisu z účtu otca maloletých detí nachádzajúcim sa na č.l. 609 spisu, výpisu z účtu matky a kópie zápisnice z pojednávania sp. zn. 16P/20/2017 zo dňa 22.11.2018 je zrejmé, že otec splácal zročné výživné na maloletého U. za obdobie od 06.02.2017 do 30.11.2018 vo výške 728,86 eura v mesačných splátkach vo výške 20 eur spolu s bežným výživným. Posledné dve splátky tohto zročného výživného pripadli na mesiace október 2021 vo výške 20 eur a november 2021 vo výške 28,86 eura. Pokiaľ teda otec v októbri 2021 uhradil k rukám matky výživné vo výške 220 eur a v novembri 2021 výživné vo výške 228,86 eura, išlo o bežné výživné na obe deti spolu so splátkou zročného výživného na mal. U.. Na základe tejto skutočnosti nemožno sumu 48,86 eura odpočítať od sumy zročného výživného za obdobie od 15.12.2020 do 31.08.2022 tak, ako to urobil súd prvej inštancie, ale je dôvodné, aby výška zročného výživného za uvedené obdobie bola určená na sumu 821 eur rovnako, ako to je v prípade mal. P.. Na tomto základe odvolací súd výrok o zročnom výživnom na mal. U. podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je špecifikované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky, tvrdenia matky ohľadne zročného výživného nespochybnil. Čo sa týka požiadavky matky, aby bolo zročné výživné na maloleté deti uhradené otcom v dvoch splátkach, túto odvolací súd nepovažuje za adekvátnu, pretože takýmto rozhodnutím by súd neprímerane zaťažil otca uhradiť zročné výživné, čo by sa v konečnom dôsledku mohlo premietnuť do jeho neschopnosti uhradiť bežné výživné na maloleté deti. Efektívnejším sa v danej veci javí, aby otec zročné výživné splácal spolu s bežným výživným tak, ako je to zaužívané v súdnej praxi pri inštitúte zročného výživného.

23. Odvolací súd tiež preskúmal správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne zmeny úpravy styku otca s maloletými deťmi. Z obsahu vykonaného dokazovania je možné prijať záver, že otec prejavuje riadny záujem o stretávanie sa s deťmi, pričom aj tie prejavujú záujem o styk s otcom. Keďže deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec má možnosť zúčastňovať sa osobne na ich výchove len prostredníctvom pravidelnej realizácie styku, počas ktorej môže v plnom rozsahu realizovať svoju úlohu otca. Úprava styku dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť aj úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa a súd na záujem dieťaťa je povinný vždy prihliadnuť pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností. Je potrebné zohľadniť nielen právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, ale aj právo dieťaťa stretávať sa s týmto rodičom. V danom prípade by nebolo v záujme maloletých detí, aby sa mimo prázdnin a sviatkov stretávali s otcom len každú párnú sobotu od 9.00 hod do 18.00 hod. toho istého dňa, pretože vo vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi nie sú žiadne prekážky. V predmetnom konaní bolo vykonané znalecké dokazovanie (znalecký posudok č. 62/2021), z ktorého záverov vyplynulo, že vzťahová väzba detí k otcovi je aktuálne vyhýbavá z dôvodu emocionálneho, ale aj fyzického bránenia matkou. Maloleté deti nie sú schopné prejaviť voči otcovi svoje spontánne emócie bez toho, aby nemali pocity viny, že nie sú dostatočne lojálne k matke. Je teda zrejmé, že prežívajú konflikt lojality voči matke, preto sú voči otcovi rezervované. Práve v tejto situácii je potrebné a v ich záujme podporiť pravidelný kontakt s otcom, aby mohlo dôjsť k prehĺbeniu a upevneniu ich vzťahu k otcovi. Maloleté deti je žiaduce podporiť v tom, aby si uvedomili, že majú právo i možnosť na vybudovanie láskyplného vzťahu k obom ich rodičom, pričom matka nie je oprávnenou osobou na zasahovanie do ich vzťahu s otcom, napriek konfliktom, ktoré medzi rodičmi pretrvávajú. Obmedzením styku v rozsahu ako požadovala matka, by došlo k oslabeniu doteraz vytvoreného vzťahu

medzi otcom a deťmi, pričom v záujme maloletých detí je, aby sa ich vzťah k otcovi posilňoval a rozvíjal prostredníctvom dostatočne rozsiahleho času vyhradeného na realizáciu styku s osobným kontaktom otca. V záujme riadnej výchovy každého dieťaťa je podstatné rozvinutie rodičovského vzťahu medzi otcom a dieťaťom. Každé maloleté dieťa pre svoj zdravý psychický vývoj nesporne potrebuje mať kontakt s oboma rodičmi a jednoznačne nie je v jeho prospech, aby mu bol upieraný osobný kontakt s rodičom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti, a ku ktorému má vybudovanú silnú citovú väzbu. Pokiaľ to okolnosti konkrétnej veci dovoľujú, je vhodné, aby sa styk otca s maloletým dieťaťom realizoval v čom najširšej možnej miere. Okolnosti predmetnej veci dovoľujú podľa názoru odvolacieho súdu realizáciu styku tak, ako určil súd prvej inštancie. Matka v podanom odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti spôsobilé spochybniť správnosť zmeneného styku otca s maloletými deťmi.

24. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím v súlade so zisteným skutkovým stavom rešpektoval právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a prihliadol na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, pričom zároveň rešpektoval právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku nielen s matkou, ale aj s otcom. Práva a povinnosti oboch rodičov sú rovnocenné v medziach stanovených zákonom. Je zrejmé, že maloleté deti majú vybudovaný vzťah k obojmu rodičom. V záujme zachovania ich zdravého vývinu je potrebné dodržiavať styk s otcom, zachovať a upevniť citové väzby s otcom tak, aby maloleté deti mali pozitívny mužský vzor v osobe otca pri ďalšom fyzickom i psychickom vývoji. Odvolací súd má za to, že aktuálna úprava styku rešpektuje aj denný režim maloletých detí. Pokiaľ otec žiadal ukončenie styku počas víkendov v nedeľu o 12.00 hod., pretože matka sa sťažovala, že maloleté deti nemajú čas na domáce úlohy, na túto požiadavku odvolací súd nepovažoval za potrebné reflektovať, pretože deti sa v nedeľu na vyučovací proces môžu v potrebnom rozsahu pripraviť buď spoločne s otcom počas styku, pričom otcovi bude vytvorený tiež priestor podieľať sa na ich príprave do školy, alebo sa na vyučovací proces môžu pripraviť po skončení styku, resp. v iný deň. Nakoniec otec je sám L. Z., a teda s prípravou maloletých detí na vyučovací proces by nemal nastať žiadny problém. Realizácia styku rodiča s maloletým dieťaťom navštevujúcim základnú školu počas víkendu s ukončením v nedeľu po večeri je zaužívanou praxou a nebráni dieťaťu v príprave na vyučovanie. Čo sa týka úpravy styku počas prázdnin, aj tú považoval odvolací súd za primeranú a v najlepšom záujme maloletých detí. O podanom odvolaní matky súd rozhodoval po uplynutí vianočných prázdnin v roku 2022, preto otcove dôvody na zmenu styku počas vianočných prázdnin už neboli opodstatnené.

25. Matka tiež namietala, že napadnutý rozsudok neobsahuje uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia sp. zn. 16Em/1/2021, jej vyjadrenie k návrhu otca na výkon rozhodnutia v tomto konaní, odvolanie proti tomuto uzneseniu a ani uznesenie odvolacieho súdu, ktorý o odvolaní rozhodoval pod sp. zn. 25CoE/29/2022. K tomu odvolací súd uvádza, že konanie o nariadení výkonu rozhodnutia je samostatným konaním, ktoré s predmetným rozhodovaním o zmene rodičovských práv a povinností nemá priamy súvis, preto napadnutý rozsudok spĺňajúci požiadavku preskúmateľnosti (§ 220 ods. 2 CSP) nemusí opisovať obsah uvedených podaní a rozhodnutí. Rovnako je potrebné uviesť, že predmetom konania nie je konanie o zaplatenie pohľadávok, ktoré matka uviedla v odvolaní vo vzťahu k otcovi, a to titulom pôžičky, resp. nákladov na bývanie. Predmetom tohto konania je úprava práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom. Pokiaľ sa matka mieni dožadovať nárokov ňou uvádzaných v odvolaní, tieto si môže uplatniť samostatnou žalobou v inom konaní.

26. Odvolací súd teda stotožňujúc sa s právnymi a skutkovými závermi súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnosti odkazuje, napadnutý rozsudok vo výrokoch I., III., IV., V. a VI. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Odvolacie námietky matky, okrem námietky týkajúcej sa zročného výživného na maloletého U., považoval v celom rozsahu za nedôvodné a nepovažoval za potrebné ich bližšie odôvodňovať, pretože sa s nimi v dostatočnom rozsahu vysporiadal súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí.

27. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).